

z numeru +

SZCZUKA Irene

AK

okr. Knechtów
ob. Nowy
Targ
Auschwitz

2661 / WSK

SZCZUKA Irene

2661/WSK

I. Materiały dokumentacyjne

- I/1 – relacja właściwa ✓ K. 2, s. 2.
- I/2 – dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora —
- I/3 – inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”): —

- III/1 – dot. rodziny relatora —
- III/2 – dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r. —
- III/3 – dot. ogólnie okresu okupacji (1939–1945) —
- III/4 – dot. ogólnie okresu po 1945 r. —
- III/5 – inne... —

IV. Korespondencja —

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓ 3

VI. Fotografie —

1/1 RELACJA WKĄŚCIWA

- Relacja opracowana przez Ewę Knesmowską, W-wa 18 6,
m.p.s. | Ksero |, k. 2, s. 1-2.

Irena Szczuka /1896 - 1942/

Irena Szczuka, założycielka sanatoryjnego gimnazjum żeńskiego im. św. Tereski w Rabce-Zdroju, urodziła się 19.VII w Antoninie na Podlasiu, jako córka Konstantego Szczuki, właściciela ziemskiego i Marii z Szadurskich. Uczestniczka ruchu oporu /ZWZ/ zmarła w Oświęcimiu-Brzezince 23.X.1942.

Po ukończeniu szkoły średniej podjęła studia na wydz. humanistycznym, nie ukończyła ich jednak z powodu b. trudnych warunków materialnych. Warunki te sprawiły, że podjęła pracę nauczycielską w domach prywatnych. W 1926 r. wraz z siostrami - Zofią i Krysztyną - oraz matką założyła w Rabce pensjonat dla dzieci wymagających leczenia klimatycznego. Przekształcił się on stopniowo w gimnazjum wraz z internatem, które otrzymało w roku szkolnym 1932/33 pełne prawa szkół państwowych i istniało aż do wybuchu wojny. Wojna zastała szkołę w nowoczesnym pięknym gmachu, do którego gimnazjum przeniesło się w 1935 r. Należało do b. nielicznych wtedy zakładów łączących normalną naukę - i to na b. wysokim poziomie - z leczeniem; uczęszczało do niego ok. 70 dziewcząt.

W życiu szkoły kładziono największy nacisk na wychowanie patriotyczne, religijne oraz uspołecznienie wychowank. Służył temu samorząd szkolny oraz prace w kole "Caritas". Samorząd przygotowywał do życia obywatelskiego, kształtował poczucie odpowiedzialności za siebie i za innych, cywilną odwagę, prawość i samodzielność. Działalność "Caritasu" polegała na przeprowadzaniu przez dziewczęta wywiadów środowiskowych wśród ubogich rodzin w Rabce oraz zdobywaniu własną pracą ~~finansy~~ środków materialnych dla udzielania pomocy najbardziej potrzebującym. Ponad to szkoła pozostawała w kontakcie z zakładem dla ociemniałych w Łokach, dla których uczennice szyły odzież. Prace społeczne wiązały się w pewnym sensie z wychowaniem religijnym, w którym nie stosowano żadnego przymusu, kładąc szczególny nacisk na samowychowanie oraz prakty-

kowanie czynnej miłości bliźniego. Założenia wychowawcze Ireny Szczuka oraz jej sióstr oparte były na ideałach humanitarnych i obywatelskich oraz nowoczesnych metodach edukacyjnych i realizowane dzięki ich pracy - wytrwałej i bezinteresownej, przy dużych trudnościach materialnych, z którymi założycielki rozwijającej się szkoły borykały się do końca, spłacając pożyczki zaciągnięte na zbudowanie gmachu szkolnego.

Wraz z wybuchem wojny i początkiem okupacji Irena Szczuka podjęła natychmiast prace charytatywne. Wkrótce znalazła się w szeregach Związku Walki Zbrojnej, co doprowadziło do jej aresztowania w czerwcu 1942r. wraz z całą grupą konspiracyjną. Przewieziono ją do katowni Gestapo w Palace-Hotel w Zakopanem. a ~~z~~ 27.VII.1942 do obozu w oświęcimiu-Brzezince, gdzie otrzymała nr obozowy 12004. W czasie trzymiesięcznego pobytu w obozie Irenę Szczuka cechowała postawa heroiczna, pogoda ducha oraz troska o los towarzyszek, którym do ostatka, będąc już śmiertelnie chora /zmarła na tyfus 23.X.1942 r./ niosła pomoc i dodawała otuchy. Wedle opinii współwięźniarek Irena Szczuka dzięki zaletom swego charakteru pozostała w ich pamięci wzorem nieugiętego patriotyzmu.

~~Relacja powyższa~~ Oryginał powyższej relacji, podpisanej przez: Elżbietę Łubieńską-Starzewską /zam. ul. _____, Węwa oo-559, tel. _____ / oraz: Zofię Zarzycką-Sinkową /zam. ul. _____, 01-613 W-wa, tel. _____ / - znajduje się w moim posiadaniu.

Nadto panie Starzewska i Sinkowa powołują się na posiadane przez nie relacje o pobycie Ireny Szczuka w Oświęcimiu, napisane przez jej współwięźniarki: Annę Szyller-Pilarczykową nr. obozowy 17524, /zam. przy ul. _____ w Krakowie - 30-106 oraz: Wandę Marossańyi, nr obozowy 7524, również zam. w Krakowie.

Dalsze dane w opracowaniu.

*Prekursorium dla Fundacji AK
15.10.2000*

Ewa Krasnowolska

J. 2661 / WSK

AK
der. Kraków
ob. N. Targ
K. Ateselutz

+
SICZKA Jrena

v. Wypisy ze źródeł - nazwiskowe karty
informacyjne: 3.

B. Rojek 2015.

i

T. 2661 / KSK

AK
N. Sosa
Rabka

+

SZCZUKA Jrema

Nauczycielka, zgineła w KL Auschwitz,
23.10.1942.

Źr. Relacja 4 teacc.

B. Rojcs 2011.

i

T: 2661/WSK

0602
01.02.2011

+
SZCZUKA Irene

2ob.

Kent. Inf.

AK

Obv. Kresków

Obv. Nowy
Tęczy

B.Kv. V 2001.

J. 2661/WSK

Z.W.Z. FK
Okr.,
Kraków

Brzuka J.

Scenariuszka: ohotniczka w Obwodzie N. Targ
areztowania w Rabcze w nocy z 2 na 3 VII 1942 r.
podczas masowych areztowań. Brutalnie
przesłuchiwana i wywieziona do obozu koncentracyjnego.

Doc. G. Mazur, w: Projekt M. Zgorniak 'Wojna
i okupacja na Podhalu i Podkarp' str. 136.

Wyd. naukowe. Księg. Arkadem, 1998r.

M.M. 20041

31-008 Kraków ul. św. Anny 6

SZCZUKA Irene